

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

Kłos Alina
62-200 Gniezno

AK
Radom-Kielce
Powst. Warsz.

NOREJKO Alina

zam. Kłos

ps. "Dąbrowka"

820/wsk
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — NUREJKO Aline

zam. Kłos

ps. „Dobrodzka”

820/106K

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację -

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora -

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. -

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) 1945 -

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 – inne... -

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] -

VI. Fotografie -

I 11 Relacja własna

- Relacja Nsk opr. na podst. dokumentów osobowych SZiAK Okr. Wlkp., msp. (org.), k. 1 s. 1
- Relacja własna, msp. (kopia), k. 2 s. 2-3
- Relacja własna dla Archiwum Pomorskie Armii Krajowej, rkpo. (kopia), k. 2 s. 4-5
- Notatka uzupełniająca relacji, skps. (org.), k. 1 s. 4

IWM

Relacja Wojskowej Służby Kobiet : ALINA KŁOS

*Materialy
przytane przez
M. Kozieniską
L. dz. 1138/WSK/98*

Dane osobowe

I. Kłos Alina z domu Norejko
Pseudonim konspiracyjny "Dąbrówka"
urodzona 10 czerwca 1920 roku w Rostowie nad Donem
Imię ojca Stanisław matki Salomea
stopień wojskowy : szeregowiec
zamieszkała 62 200 Gniezno
zameżna 3-ch synów 2 córki

II. Dane środowiskowe

wykształcenie : Instytut Rodziny Marii w Błudach
praca społeczna do 1939 : Towarzystwo Rozwoju Ziem Wschodnich
praca zawodowa : Spółdzielnia Inżynierii Budowlanej Warszawa
kancelistka

III. Służba konspiracyjna

I/1941 - VII.1944 ZWZ-AK Okręg Radomsko-Kielecki Obwód
Iłża Podobwód Starachowice Oddział "Przed
"Przedświt (Świadkowie, relacja własna)
VIII 1944 - 6.10.44 Powstanie Warszawskie
Relacja własna

Relacja opracowana na podstawie dokumentów osobowych
Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Wlkp.
za zgodą zainteresowanej /załącznik/

Dołączono dokumenty : życiorys ze szczegółowym opisem
działalności konspiracyjnej , oświadczenia świadków i zaś-
wiadczenie kombatantkie

ORR. 2480

↑
patrz pkt. I/2

02-200 Gniezno

Do roku 1935 mieszkałam w Wiśniewie k/Warszawy, gdzie kształciłam się w Instytucie Rodziny Marii w Płudach. Od roku 1935 przebywałam w Warszawie, pracując i ucząc się nadal. Później wciągnęłam się w pracę społeczną w Towarzystwie Rozwoju Ziemi Wschodnich w sekcji bibliotecznej. Prezesem "Towarzystwa" był dr Wilczyński. Przed wybuchem wojny otrzymałam posadę w Spółdzielni Inżynierii Budowlanej przy Al. Jerozolimskich. Przez cały miesiąc działań wojennych i oblężenia przebywałam w Warszawie. W roku 1940, aby uniknąć wywozu do Niemiec, znajomi załatwili mi pracę w Starachowicach w fabryce amunicji. Tam też zetknęłam się z podziemną organizacją AA.K., do której wstąpiłam. Zostałam zaprzysiężona przez "Orkę"/Irenę Koziełł-Poklewską/, oraz drugą osobę, której pseudonimu nie pamiętam /mój pseudonim: "Dąbrówka"/. Należałam do "Białego Krzyża", sekcja pomoc żołnierzowi, pod kierunkiem "Heleny"/zginęła w obozie/, szkolącą naszą grupę w organizowaniu punktów kulturalno-oświatowych, świetlic, stołówek, zakwaterowania dla żołnierzy powracających z frontu i szpitali. Jednocześnie zajmowałam się nauczaniem dzieci z rodzin ukrywających się/m.in. Anię Koziełł-Poklewską, Leszka Króla-synka ukrywającego się lotnika, zastrzelonego później wraz z żoną przez Niemców, Andrzejkę Czajkowskiego, a także córki p. Łubieńskiej, wysiedlonej ze Srody Wielkopolskiej./

Helena Smigichwa ps. Lennoryna

W lipcu 1944 r. w czasie urlopu pojechałam do Warszawy, by odwiedzić rodzinę. Tam też zaskoczyło mnie Powstanie warszawskie. Nie mogąc nawiązać kontaktu z właściwym oddziałem, zostałam skierowana do Kwatermistrzostwa do kapitana "Mateusza"/Jerzy Gniot-Niewęglowski/, gdzie pozostałam jako łączniczka. Pozostały mi w pamięci pseudonimy niektórych osób, jak "Basia", "Matysiś", "Lidia", "Orlik", "Starńczyk", "Tygrys", "Kruk", "Oleńka"/żona kapitana Mateusza/, z domu Bernacka, wysiedlona z Poznania/. Nasz punkt mieścił się w kinie "Palladion" czy "Helgoland", przy ul. Złotej- zresztą kilkakrotnie musieliśmy się przemieszczać - ostatnia kwatera przy ul. Widok. Po kapitulacji 6.10.1944r. mężczyźni zostali zabrani do niewoli, a reszta została skierowana do obozu w Pruszkowie. "Oleńka" i ja trzymałyśmy się razem i uniknęłyśmy obozu tylko dzięki wypadkowi, któremu uległam, najeżona przez jadących motocyklem Niemców. Silny upadek na tył głowy spowodował utratę przytomności. Z relacji "Oleńki" wiem, że jeden z jadących Niemców wyciągnął pistolet i wycelował do mnie, drugi go jednak powstrzymał. Tak nas pozostawiono. Po jakimś czasie, dzięki staraniom "Oleńki", zabrano nas na platformę konną,

jadącą do Pruszkowa, powozoną przez Niemca za opłatą, którą była nasza gaża, a może też z litości, zgodził się zostawić nas we Włochach - miejscu zamieszkania "Oleńki". Pod osłoną nocy dotarliśmy jakoś do jej mieszkania, kolejne godziny zeszyły nam na niszczeniu druków i papierów konspiracyjnych oraz zakopywaniu maszyny do pisania. Tymczasem patrole niemieckie bardzo skrupulatnie poszukiwały uczestników Powstania. Ponieważ nie byłam tam meldowana, ukrywałam się wraz z innymi uchodźcami w piwnicznych kryjówkach, do czasu, aż brat "Oleńki", Zbigniew Bernacki /wysiedlony z Poznania/, zabrał nas do Marianowa. Po wszystkich tych przejściach zapadłam na ciężką chorobę /woda w płucach/, tak, że aż do maja 1945 r. leżałam w szpitalu w Rawie Mazowieckiej. Stamtąd zostałam przewieziona do Mosiny, gdzie zamieszkała "Oleńka". Przez następne lata, już po moim wyjeździe z Mosiny, utrzymywałam z nią stały kontakt - aż do jej śmierci w lipcu 1991 r. Parę lat wcześniej wypełniałam też ankietę, dotyczącą jej udziału w Powstaniu.

Sama nigdy nie ubiegałam się o przywileje z tytułu uczestnictwa w Powstaniu i pracy konspiracyjnej uważając, że większe prawo do tego mają osoby, które przeszły obóz czy doznały trwałego kalectwa. Dziś również mnie to krępuje, bo przecież był to obowiązek każdego Polaka. Niestety, dziś oboje z mężem utrzymujemy się z jego jakże niskiej nauczycielskiej emerytury, niewspółmiernej do pracy pełnej poświęcenia i wyrzeczeń, a nieraz i upokorzeń, jakie spotykały nauczycieli bezpartyjnych. W czasie wojny mąż mój również związany był z A.K. i nauczaniem konspiracyjnym. Niełatwo było się nam - jak wielu Polakom z pewnością - odnaleźć w powojennej rzeczywistości, wychować i wykształcić pięcioro dzieci, co przy moim nadszarpniętym zdrowiu i kilkakrotnym pobycie w szpitalu, przy jedynej pensji męża, było czasem zadaniem ponad siły. W tamtym czasie, w latach 60-tych, przypadkowo nawiązałam kontakt z kapitanem "Mateuszem", który po wyjściu z obozu w Niemczech wyemigrował do Stanów. Z naszej korespondencji zachowały się niektóre jego listy, nawiązujące do Powstania, które załączam jako dowód wiarygodności, sugerujące, bym robiła starania o tytuł uczestnictwa. Chciał mi dostarczyć potrzebne w tym celu oświadczenie, z czego zrezygnowałam ze względów, o których wspominałam, choć faktem jest, że te przeżycia, ciągłe napięcie nerwów od chwili wybuchu wojny, oblężenia Warszawy, okresu okupacji, pracy w fabryce, zagrożeniach i przykrościach ze strony Niemców, są do dziś ogromnym dla mnie obciążeniem.

W wydarzeniach, które opisałam, mogą być pewne nieścisłości, dotyczące zwłaszcza precyzyjnego wskazania dat.

Aline Kossira

208/MSK/58

- I 1) Wios Alina (z d. Sforajka do 30. XII. 1945 r.)
- 2) 10. VI. 1920 r. Rostów u Donem (Rosja)
- 3) Stanisław, Salomea z d. Lipecka
- 4) 62-200 Świerno, os. Stokietka 14^{1/4} tel. 426-87-21
- II 1) Po powrocie rodziców wraz z siostrą do Polski w 1923 r. mieszkaliśmy w Chędrzymach podł. następnie w okolicy Warszawy, gdzie ukończyłam Instytut Rodziny Maria i Pludach, następnie kontynuowałam naukę w Warszawie wraz z siostrą uchielałam się społecznie w „Towarzystwie Rozwoju Dzieł Łoschodnich” w sekcji bibliotecznej
- III Przed samym wybuchem wojny 1939 r. otrzymałam posadę sekretarki w Sp. Związku Budowlanych jednak wskutek wybuchu wojny zostałam bez pracy przebywając cały miesiąc w oblężonej Warszawie.
- IV W 1940 r. aby uniknąć wyjazdu do Niemiec, zostałam zatrudniona w fabryce amunicji w Starachowicach gdzie w bardzo trudnych warunkach pracowałam fizycznie trzy zmiany. Po wielu przykrościach ze strony Niemców chyba ze względu na podziemną organizację przenieśliśmy się na ^{na} inny wydział (prawdopodobnie aby uniknąć przed dalszymi represjami niemieckich zwierników i zatrudniono w biurze „rozdziału”. Tam zetknęłam się z podziemną organizacją A.K. wstąpiłam w jej szeregi. Zostałam zaprzysiężona przez „Orka” Ireneę Karielt-Poklewską i przydzielona do sekcji „Białe Strzy” pod przewodnictwem Heleny Śmigielskiej ps. „Leszczyca” Jednocześnie zapoznawałam się tajnym znaczeniem, dział.

Pod koniec lipca 1944 r. wyjechałam na urlop do W-ny I/115
gdzie rozkazyto mi nie powstanie, nie mogąc nawiązać
kontaktu z moim oddziałem, zostawałam przydzielona do
kwatermistrzostwa jako łączniczka do oddz. kpt. „Matusza”
(geny Świat-świeżyński). Po kapitulacji nasza grupa
została skierowana do obozu w Pruszkowie. Wysiliłam
z W-ny 6 października. Ja wraz z chorążym współpracującym
powstania „Oleńka” i innymi naszymi kapitanami uniknęliśmy
obozu dzięki kontuzji, którą odniosłam w drodze do
Pruszkowa najechałam przez motocyklistów niemieckich
i zwiżka z cyrkiem zabrano nas na konną platformę
mającą dowieźć nas do obozu. Wiozący nas Niemiec
na opłatę a może i trochę z litości pozwolił nam
wysiąść na Włochach, miejscu zamieszkania i ranośno-
wania „Oleńki”. Ja jednak musiałam się ukrywać
w piwnicznych kryjówkach przed niemieckimi patrolami
poszukującymi powstanców. Na koniec znalazłam schro-
nienie we wsi Chaniańsko k/Rawy Mazowieckiej, gdzie
po przebytych próbach postanowiłam zadzwonić do
wody w piwnach i prawie przez trzy miesiące przebywa-
łam w szpitalu w Rawie Mazowieckiej. Po opuszczeniu
szpitala przebywałam w współpracującym z powstaniem
„Oleńki” w okresie do grudnia 1945 r. W grudniu
tego roku wyjechałam na urlop i wyjechałam do Ław.
- Ławy gdzie mieszkałam w gimnazjum.
- Pracowałam pracownikiem w biurze Zakładów Śmiańskich
„Leń” następnie w szkole Zawodowej jako sekretarce
jednak wskutek powiększenia się rodziny zrezygnowałam
~~z pracy w Zakładach Śmiańskich~~

z pracy. Będąc żoną nauczyciela (również należącego do A.K.) nie należącego do partii, w dodatku jako rodzina wienęca i praktykująca, nie cieszyliśmy się względami władz - wprost przeciwnie doświadczaliśmy wielu przykrości. Stąd też nie łatwo było utrzymać rodzinę z jednej pensji, wychować i wykształcić pięcioro dzieci przy mojej słabej zdrowiu i kilkakrotnych pobytach w szpitalu.

Po zakończeniu mojej żadnej pracy zawodowej ani działalności społecznej nie podejmowałam od 1984 r. pracy społecznej w Zespole charytatywnym w parafii B. Radnyusz na Wiskiarach. Legitymację i uprawnienie kombatanckie otrzymałam 22.07.94 r.

Halina

Guixuo-

del-

1953 r. pobyt w obłężonej Warszawie.

od wiosny 1940 r. praca w fabryce amunicji w Starachowicach

od 1. I 1941 r. czołżek A. D. ps. „Dziwinka”

Przysiężkę odbierała m. in. „Orka” (Irena Konięta-Poklewska)

odd. „Mediwit” sekcja Białej Kłazy. Instruktorka

„Leniyna” (Helena Śmigielka) członkini m. in.

„Stokrotka” (Anna Fredna) „Yancurka” (Rozalia Bodu-
siewska)

Od sierpnia 1944 r. udział w powst. warszawskim jako

Technik w kwatermistrzostwie, odd. kpt. „Matysza”

(Świat-Świętosłowski) członkini m. in. ppr. „Kruk” „Tygrys”

„Orlik” „Stawnyk” „Kłuka” „Basia” „Lidia” „Marysia”

Warszawa, opuściła miasto 6. X 1944 r.

I 12 Dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

- Decyzja kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dn. 18.09.1994r., nr 4/KO208 1.../103308/1, k.1 s.1 (2 egz. k.1 s.2)
- Obwiadczenie świadka Anny Łatusińskiej, Starachowice 1993r., k.1 s. 3-4
- Obwiadczenie świadka Romualdy Boduszeńskiej, Starachowice. 1993r. k.1 s. 5-6

I/2/11

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
00-921 Warszawa-53 ul. Krucza 36
tel. centr. 625 02 41 fax 625 34 14
625 02 41

DECYZJA

Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
z dnia 18.08.1994 Nr 4/KO208 /...../1033081/

o przyznaniu uprawnień kombatanckich

Na podstawie :
Art.01 ust.02 pkt.03 lit. ;

Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. Nr 17 poz. 73 z późniejszymi zmianami) stwierdzam, że

Pani ALINA KŁOS
imię ojca STANISŁAW
urodzona 10.06.1920 / ROSTÓW N/DONEM 1945
zamieszkała 62-200 GNIEZNO

spełnia warunki, o których mowa w art.21 wyżej wymienionej ustawy
i w związku z tym przyznaje uprawnienia kombatanckie
z następujących tytułów :

Okres mies rok	Rodzaj działalności kombatanckiej lub represji	Artykuł ustawy
od 01.1941	ZWIĄZEK WALKI ZBROJNEJ - ARMIA	01
do 07.1944	KRAJOWA	
łącznie : lat 03 miesięcy 07		

Decyzja niniejsza jest ostateczna i w toku instancji nie przysługuje od niej odwołanie.

Decyzja może być zaskarżona jedynie w przypadku jej niezgodności z prawem do Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Polewno-działaniowa zgodności
19.08.1994
Światowy Związek Żołnierzy
ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA
Al. Niepodległości 16, tel. 06-09-13
06-713 900 34
06-7 21 92 01

Z 30. KIEROWNIKA URZĘDU
DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
dr Jan Szulcowski
Dyrektor Zespołu Weryfikacji

mgr inż. J. Szulcowski

83 I/2R

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
00-921 Warszawa-53 ul. Krucza 36
tel. centr. 625 02 41 fax 625 34 14
628 02 41

DECYZJA

Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
z dnia 18.07.1994 Nr 4/K0208 /...../1033081/

o przyznaniu uprawnień kombatanckich

Na podstawie :
Art.01 ust.02 pkt.03 lit. ;

Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. Nr 17 poz. 75 z późniejszymi zmianami) stwierdzam, że

Pani ALINA KLÓŚ
imię ojca STANISŁAW
urodzona 10.06.1920 / ROSTÓW N/DONEM 1945
zamieszkała 62-200 GNIEZNO

spełnia warunki, o których mowa w art.21 wyżej wymienionej ustawy i w związku z tym przyznaję uprawnienia kombatanckie z następujących tytułów :

Okres mies rok	Rodzaj działalności kombatanckiej lub represji	Artykuł ustawy
od 01.1941 ! do 07.1944 !	ZWIĄZEK WALKI ZBROJNEJ - ARMIA KRAJOWA	! 01 !
łącznie : lat 03 miesiący 07		

Decyzja niniejsza jest ostateczna i w toku instancji nie przysługuje od niej odwołanie.

Decyzja może być zaskarżona jedynie w przypadku jej niezgodności z prawem do Naczelnego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

*Potrzedkam
adbiat
Setruku Jowfa
dn. 17.08.94*

Z op. KIEROWNIKA URZĘDU
d/s KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
dr Jan Szklowski
Dyrektor Zespołu Weryfikacji

Anno Ratusińska ✓ Starachowice dnia 19-08 1993r.
z domu Rechnio ps. "Stekrotka"
Starachowice ul. Kłopotowa 2

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla myzatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)
Załącznik Armii Krajowej, 4. Bryg. 1. Pułk. 1. Batalion. 1. Kompania. 1. Pluton. 1. Zastawa
Podobwód Starachowice. Oddział "Przedświt" pod dow. Dariusza
Seksyja Heleny Smigielskiej ps. "Leszczyna" od 1.01.1944r. do 15.01.1945r.
świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych przez mnie faktów, legitymujący (a) się

dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer JB.4017236
wystawnionym dnia przez K.Mi.P.M.O. Starachowice dnia 16.05.1969r.
oświadczam, że Ob. Alina Kłos z domu Norejko..... syn (córka).....
urodz. dnia 10.06.1920r..... w Rostowie.....

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie i czasokres od - do) Z Aliną Kłos z d. Norejko. byliśmy żołnierzami Armii Krajowej w Starachowicach od 1.01.1944r. Razem działaliśmy w Oddziale "Przedświt" w sekcji Heleny Smigielskiej ps. "Leszczyna" do lipca 1944r. to jest do chwili wyjazdu Kłos do Warszawy.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonim (y) "Dąbrowka"
stopień wojskowy szeregowy..... pełnił funkcję.....
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasookresy itp.) w ramach działalności naszej sekcji, razem z Aliną Kłos. na terenie Starachowice sprawowaliśmy opiekę i udzielaliśmy pomocy rodzinom osób wywiezionych do obozów koncentracyjnych i podobudowanych przez Niemców, oraz rozprawialiśmy prasę konspiracyjną. Od kolporterki Romualdy Borkiszewskiej ps. "Janeczka" odbieraliśmy gazetki p. tytułem "Kółka". Punktem kontaktowym naszej sekcji był dom Jireny Poklewskiej ps. "Orla" u której mieszkała Alina Kłos. W lipcu 1944r. Kłos wyjechał do Warszawy i stracił z nią kontakt.

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymienił jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. *nie jest mi wiadome*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *Swiatory, Zwierek, Łomierzy...*
Armii Krajowej, koto Starachowice, Nr. leg. 028524
wydana przez Zarząd Okręgu w Kielcach, dnia 24.03.1992 r.

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania *Posiadam uprawnienia kombatanckie...*
przyznane przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, dnia 13.06.1993 r. Nr. leg. 219231.

Komisja Weryfikacyjna Kofa w Starachowicach potwiera, że świadek *Anna Ratusińska* była żołnierzem Armii Krajowej od stycznia 1944, do stycznia 1945 r. i posiada uprawnienia kombatanckie Nr 219231 z dnia 13.06.1993, wydane przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Anna Ratusińska
własnoręczny podpis

Vice Prezes
Tomasz Zieliński

potwierdzam wiarygodność podpisu świadka

1. *Andrzej Gołyszczakowski, kiter*
2. *Mieczysław Urzaw, Glab*
3. *Parian Ciwieluch, kara*

[Handwritten signatures]

Vice Prezes
Tomasz Zieliński
przewód organizacji kombatanckiej, imię i nazwisko, funkcja

Starachowice, dn. 30.08.1993r.
miejscowość, data

Romualda Bodurewska, "Jaszczurka" Starachowice 25.08.1931

IK15

27-200 Starachowice, ul. Na Szlakowisku 9/64

imię, nazwisko, pseudonim i adres składającego oświadczenie (dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do) żołnierz Armii Krajowej Okręg. Rządowego - Kielecki, Obwód Jędrzejowski, Podobno wód Starachowice Oddział "Przedświt" pod dowództwem "Dariusza" sekcja Heleny Świąciewskiej ps. "Leszczyna" Od kwietnia 1940r do stycznia 1945r świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przez mnie faktów, legitymujący (a) się

dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer 40-2940730

wystawnionym dnia przez 27.12.1965r przez KM i PNO Starachowice

oświadczam, że Ob. Alina Kłos z domu Nowicko syn (córka)

urodz. dnia 10.06.1920r w Rostowie

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

i czasokres od - do) Alina Kłos z domu Nowicko została żołnierzem Armii Krajowej w styczniu 1941r w Starachowicach w oddziale "Przedświt" zrępowanym w Obwodzie Jędrzejowski Starachowice. Przydzielona została do sekcji Heleny Świąciewskiej ps. "Leszczyna" do której ja należałam. W mojej obecności złożyła przysięgę na ręce Heleny Poklewskiej ps. "Orla", która była zastępcą sekcji. Przyjęła pseudonim "Dąbrówka". W lipcu 1944r wyjechała do Warszawy.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) "Dąbrówka"

stopień wojskowy szerepowy pełnił funkcję

oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaj, miejscowości, czasookresy itp.) Alina Kłos wraz ze mną od stycznia 1941r

działała w sekcji gospodarczej drużyny "Przedświt". Na terenie Starachowice opiekowałyśmy się rodzinami osób aresztowanych i wywiezionych do obozów koncentracyjnych. Wspólnie z Heleną Poklewską ps. "Orla", która zatrudniona była w niemieckim kowiecie, organizowałyśmy transporty żywności przeznaczoną na zaopatrzenie zrępowan partyzanckich "Karego", "Pomurego" i "Kurta" działających w okolicy Starachowice. Prowadziłyśmy zbiórki odzieży, która dostarczana była partyzantom. Z Aliną Kłos zajmowałyśmy się również kolportażem prasy konspiracyjnej. Kłos działała w naszej sekcji do lipca 1944r 460 chcieli wyjazdu do Warszawy.

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. nie jest mi wiadomy

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo Świątowski Związek Żołnierzy Armii Krajowej Kdo w Starachowicach Nr leg. 012880 wyd. dnia 10.06.1991r przez Zarząd Okręgu SZŻ AK w Kielcach.

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie: podać kiedy i przez kogo przyznano, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania uprawnienia kombatanckie wydane przez Mię. Pracy i Polityki Społecznej Nr 001839/BK-234/91 z dnia 4.02.1991r.

Komisja weryfikacyjna KWA w Starachowicach potwierdza, że świadek Romanowski Bodurkowski był żołnierzem Armii Krajowej od listopada 1940, do sierpnia 1945 i posiada uprawnienia kombatanckie Nr 001839/BK-234/91 z dnia 4.02.1991r wydane przez Mię. Pracy i Polityki Społecznej.

- 1. Andrzej Górniewicz "Kifur"
- 2. Mieczysław Uzał "Gwał"
- 3. Marian Cwieliuch "Kura"

Julia
Mieczysław
Marian

Andrzej Górniewicz
własnoręczny podpis

Andrzej Górniewicz
potwierdzam wiarygodność podpisu świadka

Andrzej Górniewicz
prezesa organizacji kombatanckiej
imię i nazwisko, funkcja

Starachowice, dn. 20.08.1993r.
miejscowość, data

IV Korespondencja
(1998 c.) k.2

IV/1

FUNDACJA
Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
ul. W Garbary 2, tel. 271-86
87-100 TORUŃ

Toruń 10 02 1998 r.

L. dr. 828/WSK/98

Pani Alina Kłós
62 - 200 Gniezno,

Szanowna Pani !

Dziękujemy Pani bardzo za relację, którą otrzymaliśmy za pośrednictwem pani Stanisławy Godlewicz. Założyliśmy Pani teczkę osobową o numerze inwentarza 820. Prosimy jednak o jej uzupełnienie, to jest o przysłanie nam - oczywiście o ile jest to możliwe - zdjęć i dokumentów z okresu Pani służby konspiracyjnej. Ważne byłoby także bardziej szczegółowe opisanie działalności sekcji "Biały Krzyż" czy całego oddziału "Przedświt". A może ma Pani jeszcze kontakt z panią Ireną Koziełł - Poklewską czy z panią Heleną Śmigielką? Jeśli tak - prosimy bardzo o ich adresy. A może udało by się Pani zachęcić je do napisania podobnych relacji? - byłibyśmy bardzo wdzięczni.

Jeszcze raz dziękujemy bardzo za nadesłane materiały.

Z wyrazami szacunku i najlepszymi życzeniami -

Marta Czyżak
Marta Czyżak

Dokumentalistka Działu WSK

Kłosa Alina Kłosa Alina

Gniezno, 22.3.1998 ✓

62-200 Gniezno tel.

SZZAK Okręgu Wlkp.
wpisany 25.3.98
L. nr 359/98

~~OPZ 2480~~

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
Okręg wielkopolski

W związku z pismem z dn. 13.3.1998r. do noszę uprzejmie
że wszystkie dane dotyczące mojej działalności konspira-
cyjnej i ukrycia w powst. warsz. oraz życiorysem
wstały dostarczone do S.Z.Ż. A.K. w Poznaniu.

W tych dokumentach są odpowiedzi na pytania
zawarte w przystającym schemacie Relacji WSK
eń nic więcej mi mogę dodać; niestety szeregielny
nie wyrażałem się wykonując polecenia jako
Agencja w powst. warsz. a w pracy konspiracyjnej
wszystcy byliśmy narazeni na niebezpieczeństwo
etatniast represje i przykrości od eriemion
tak w pracy jak i w życiu prywatnym, których
miejednakrot nie doświadczyłem, dotyczy nie tylko
umie, ale prawie wszystkich Polaków w okresie okupacji
Ponieważ ostatnio mam kłopoty z zdrowiem, a zwłaszcza
z wzrokiem, co utrudnia mi pisanie, proszę wybaczyć
że ograniczam się tylko do krótkiej odpowiedzi
nie przystane pismo

z kol. podziwieniem
A. Kłosa.

L. dz. 1571/WSK/98

IV/3

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Toruń, 21. 07. 1998

Pani Alina Kłos
62 - 200 Gniezno

Szanowna Pani !

Pragniemy Panią poinformować, że 19. 05. 1998 r. otrzymaliśmy, za pośrednictwem p. Marii Krzyżańskiej, Przewodniczącej Komisji Weryfikacyjnej SZŻ AK Okręg Wielkopolska, materiały dotyczące Pani służby konspiracyjnej: relację oraz oświadczenia świadków, Romualdy Boduszewskiej i Anny Ratusińskiej (kserokopie). Materiały te włączyliśmy do Paniteczki osobowej.
Dziękujemy za nie serdecznie.

Z wyrazami szacunku i najlepszymi życzeniami -

Marta Czyżak
Marta Czyżak

Dokumentalistka Działu WSK

NOREJKO Alina

